

H. Radausko eilėraščio „Pavasario naktis“ interpretacija

H. Radauskas

Pavasario naktis

Skambi lakštingala triukšmingai gieda
Alyvom kvepia senstanti naktis.
O žalias mėnuo per medžius atrieda
Ir ima šviesti tiesiai į akis.

Atsiminimai skrenda mėnesienoj
Kaip angelai, ir aš nebegaliu
Užmigt nuo liepos silueto sienoj
Ir nuo žalių mėnulio spindulių.

O laikrodis kartoja seną melą.
Kad laimė šypsosi, kad ji gera,
Ir bėga jo tikslėjimas per stalą
Į džiaugsmą didelį, kurio nėra.

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys „Strėlė danguje“ išleistas dvidešimto amžiaus šeštame dešimtmetyje, jam gyvenant išeivijoje. Eilėraštis „Pavasario naktis“, kaip ir dauguma kitų H. Radausko eilėraščių, akcentuoja gamtos vaizdus ir garsus. Parodo artimą lyrinio subjekto ir gamtos santykį. Taip pat svarbi jo vidinė būseną ir jausmai.

Pirmosios eilėraščio strofos pirmoje eilutėje mus pasitinka skambūs ir triukšmingi gamtos garsai- „lakštingala triukšmingai gieda“. Pabrėžiamas grasų skambumas ir triukšmingumas. Iš to galima spręsti, kad kiti garsai lakštingalos giesmės neužgožia ir naktis tyli. Antroje eilutėje pajuntami alyvų kvapai. Žydinčios alyvos praneša apie įpusėjusį pavasarį ir šiltėjančius orus. Pavasaris- gyvybės ir gamtos atgimimo simbolis, atgaiva žmogui, mylinčiam gamtą. Trečioje eilutėje pradedama kalbėti apie gamtos vaizdinius. Metaforiškai apibūdinamas mėnulis- „atrieda“, jaučiamas lyrinio subjekto ir gamtos artumas. Pirmoji eilėraščio strofa trumpai, bet aiškiai nupasakoja eilėraščio laiką, garsus ir erdvę iš lyrinio subjekto perspektyvos.

Antroje eilėraščio strofoje pradedama kalbėti apie lyrinio subjekto jausmus ir vidinę būseną. Jį kankina įvairios mintys bei prisiminimai. Prisiminimai sulyginami su angelais. Angelai- dievybės ir gėrio simbolis, bet šiame eilėraštyje norima pabrėžti minčių nepriklausomybę nuo lyrinio subjekto. Jos lyg angelai atskrenda ir išskrenda neprašytos. Taigi net ir nemalonūs prisiminimai aplanko lyrinį subjektą. Kitoje antrosios strofos dalyje paaiškėja lyrinio subjekto fizinė būseną. Jis guli lovoje, savo namuose, bandydamas užmigt. Liepos siluetas- liepos šešėlis, sukeltas mėnulio šviesos. Tai netrukdytų miegoti paprastam žmogui, bet šio eilėraščio lyriniam subjektui tai sukelia įvairius jausmus bei mintis, kurie trukdo jam užmigt.

Trečioji strofa- pati asmeniškiausia ir daugiausiai pasakanti apie lyrinio subjekto vidinę būseną bei jausmus. Pirmojoje trečiosios strofos eilutėje akcentuojamas laikrodis. Laikrodis- laiko tėkmės simbolis. Jis gali reikšti gyvenimą, laukimą. Pirmoje eilutėje laikrodis personifikuojamas. Jis meluoja, kad laimė šypsosi. Tai parodo, kad lyrinis subjektas jaučiasi nelaimingas. Galbūt jis laimės laukė ilgai ir nebesitiki jos sulaukti. Jam atrodo, kad laukimas yra beprasmis ir laikas laimės neatneš. Paaiškėja lyrinio subjekto

dvasios būklė- jis liūdi. Paskutiniai eilėraščio žodžiai („I džiaugsmą didelį, kurio nėra“) parodo, kad lyrinis subjektas nebesitiki sulaukti džiaugsmo ir laimės. Laikrodis parodo, kad ilgą laiko tarpą jis laukė jį pasitinkančios laimės, bet dabar jis jaučiasi apgautas ir nusprendė, kad ji neegzistuoja.

Eilėraštis „Pavasario naktis“ apibūdina lyrinio subjekto jausmus ir vidinę būseną. Aiškiai ir detalai nupasakojama eilėraščio erdvė ir kaip ji veikia lyrinį subjektą. Eilėraščio laikas tarsi sustojęs. Pabrėžiama ši akimirka ir kokios mintys bei jausmai aplanko lyrinį subjektą būtent šiuo metu. Nors eilėraščio laikas sustojęs, laiko tėkmė labai svarbi lyriniam subjektui. Būtent laikas jam sukelia liūdesį, nes neatnešė žadėtos laimės.

Komentaras. Darbas įvertintas 32 taškais (turinys3, interpretavimas2), taigi vidutiniškai. Šiame variante ištaisytos raštingumo klaidos, paliktos- stiliaus.